

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

فاز جدید رابطه کشور چین با جهان

رابطه چین با سایر کشورهای جهان وارد فاز جدیدی شده است. معجزه اقتصاد چین، سابقاً توسط سرمایه‌گذاری و بخش صنعت تغذیه می‌شد، اما امروز مصرف داخلی، محرک اصلی رشد اقتصادی این کشور است و در مقایسه با قبل، کمتر در معرض ارتباطات اقتصادی با سایر کشورهای جهان، قرار دارد. این در حالی است که در مقابل، به علت تبدیل شدن چین به دومین اقتصاد بزرگ جهان و نقش آن در هدایت تجارت بین‌المللی، مواجهه سایر کشورهای جهان با چین افزایش یافته است. در ادامه به توضیحات بیشتری در رابطه با تحولات ارتباط چین و جهان بر اساس گزارش موسسه مک‌کنزی پرداخته می‌شود.

تهیه شده توسط همسارچی‌تراژ

مرداد ماه ۱۳۹۸

معاونت بررسی های اقتصادی

- رابطه چین با سایر کشورهای جهان وارد فاز جدیدی شده است. معجزه اقتصاد چین، سابقاً توسط سرمایه‌گذاری و بخش صنعت تغذیه می‌شد، اما امروز مصرف داخلی، محرک اصلی رشد اقتصادی این کشور است و در مقایسه با قبل، کمتر در معرض ارتباطات اقتصادی با سایر کشورهای جهان، قرار دارد. این در حالی است که در مقابل، به علت تبدیل شدن چین به دومین اقتصاد بزرگ جهان و نقش آن در هدایت تجارت بین‌المللی، مواجهه سایر کشورهای جهان با چین افزایش یافته است. این تغییرات به همراه شکل‌گیری تنش‌های تجاری و افزایش حمایت‌گرایی در بسیاری از اقتصادها، این پرسش را مطرح می‌کند که آیا رابطه میان چین و جهان به حداکثر توسعه خود رسیده است یا خیر.
- چین در پیوستن به اقتصاد جهانی و دستیابی به مقیاس واقعی‌اش در جهان به عنوان یک کشور تجاری، پیشرفت کرده است، اما در زمینه‌های دیگر از جمله تامین مالی پیشرفت نکرده است. در حال حاضر، رابطه چین با دیگر کشورهای جهان در حال تغییر است. متناسب با میزان تعامل کم یا زیاد این کشورها با چین، ممکن است ارزش زیادی در معرض خطر قرار گیرد.
- چین که در سال ۲۰۱۴ به بزرگترین اقتصاد جهان از لحاظ شاخص برابری قدرت خرید، تبدیل شد، در مقیاس خود یک قدرت جهانی محسوب می‌شود، اما در فرآیند یکپارچگی جهانی همواره اینگونه نبوده است. این کشور در سال ۲۰۱۳ به بزرگترین کشور در تجارت کالا تبدیل شد. اگرچه کشور چین دارای ۱۱۰ شرکت از ۵۰۰ شرکت بین‌المللی برتر جهان (فهرست مجله Fortune) است، اما همچنان بیش از ۸۰ درصد درآمد این شرکت‌ها در داخل کشور چین به دست می‌آید. بانک‌داری چین و بازارهای اوراق بهادار و اوراق قرضه این کشور از لحاظ اندازه، جزء سه مورد برتر جهان به شمار می‌روند، این در حالی است که حضور بازیگران بین‌المللی در این بازارها بسیار محدود است.
- موسسه مک‌کنزی شاخص جدیدی را تحت عنوان شاخص مواجهه چین - جهان^۱ معرفی کرده است^۲ و در آن اهمیت نسبی پیوندهای اقتصادی بین چین و اقتصاد جهانی را در مقایسه با سایر اقتصادهای بزرگ با نگاهی به داده‌های مربوط به تولید صنعتی، مصرف و سرمایه‌گذاری می‌سنجد. بر اساس این شاخص، مواجهه چین با جهان در زمینه تجارت، فناوری و سرمایه به طور نسبی کاهش پیدا کرده است. در مقابل، مواجهه جهان با چین افزایش یافته است که این نشان‌دهنده تعادل مجدد اقتصاد چین به سمت مصرف داخلی است. از سال ۲۰۱۵ تاکنون، در میان ۱۱ فصل از ۱۶ فصل سال، بیش از ۶۰ واحد درصد از رشد کل تولید ناخالص داخلی چین از محل مصرف بوده است. بر اساس تحلیل‌های صورت گرفته از ۲۰ بخش و ۷۳ اقتصاد، مواجهه جهان با چین در بین بخش‌ها و نقاط جغرافیایی مختلف، بسیار متفاوت است.
- زنجیره‌های ارزش فناوری چین در سطح جهانی کاملاً یکپارچه هستند. طبق تجزیه و تحلیل‌های صورت گرفته از ۸۱ فناوری در ۱۱ گروه، بیش از ۹۰ درصد فناوری‌های مورد استفاده در چین از استانداردهای جهانی پیروی می‌کنند. مطالعه صورت گرفته از سه زنجیره ارزش نشان می‌دهد که بازیگران چینی به سرعت رشد کرده‌اند، اما آنها همچنان در

¹ China-World Exposure Index

² "China and the world", McKinsey Global Institute(2019)

معاونت بررسی های اقتصادی

مولفه های کلیدی در حوزه هایی مانند روباتیک^۱، وسایل نقلیه برقی^۲ و نیمه رساناها^۳ نیازمند واردات از سایر کشورهای جهان هستند.

- بازار مصرف چین احتمالاً به پشتوانه افزایش درآمد مردم این کشور، همچنان پویا و فعال باقی بماند. در حال حاضر، سطح یکپارچگی رابطه چین با جهان در طیف وسیعی از گروه های کالایی مصرف کننده، در سطح بالایی قرار دارد و چشم انداز بالاتری نیز برای آنها قابل تصور است. نفوذ شرکت های چند ملیتی در بازارهای مصرفی چین تقریباً دو برابر نفوذ این شرکت ها در بازارهای ایالات متحده است، اگرچه در حال حاضر آنها با رقابت بازیکنان داخلی مواجه هستند. از ۳۰ گروه مصرف کننده، شرکت های چند ملیتی در ۱۱ مورد سهم خود را از دست داده اند.

- دو روند، فرصت های بیشتری را برای بازیگران داخلی و خارجی در بازار مصرف چین فراهم می کند: اول، مصرف کنندگان چینی خواستار انتخاب های بیشتر و بهتر کالاها و خدمات هستند و دوم، تعداد بیشتری از چینی ها به خارج از کشور سفر می کنند. سفرهای خارج از کشور از سال ۲۰۱۰ به بعد، سالانه ۱۳ درصد رشد داشته و در سال ۲۰۱۸ تعداد مسافران چینی عازم سایر کشورهای جهان، به ۱۵۰ میلیون نفر رسیده است.

- برآوردهای صورت گرفته نشان می دهد بین ۲۲ هزار میلیارد دلار تا ۳۷ هزار میلیارد دلار از ارزش اقتصادی جهان (معادل با تقریباً ۱۵ تا ۲۶ درصد از تولید ناخالص جهان در سال ۲۰۴۰) می تواند از تعامل کمتر یا بیشتر میان چین و جهان در پنج حوزه، در معرض تغییر قرار گیرد:

- رشد مقاصد واردات

- آزادسازی خدمات

- جهانی سازی بازارهای مالی

- همکاری در مورد کالاهای عمومی جهان

- جریان فناوری و نوآوری

- دو سناریو برای تغییر ارتباط چین با سایر کشورهای جهان متصور است. در سناریوی اول؛ تعامل کمتر بین چین و جهان می تواند به معنای تعرفه های بالاتر، محدودیت بیشتر جریان های تجاری و فن آوری و همچنین استمرار شکاف های موجود در مدیریت چالش های کلیدی جهان، باشد. در مقابل در سناریوی دوم؛ تعامل بیشتر را می توان به معنی واردات بیشتر چین از سایر نقاط جهان، افزایش جریان های دو سویه فناوری، رقابتی تر شدن بخش خدمات چین و افزایش احتمال برای توافق در زمینه راه حل های مربوط به مسائل جهانی، دانست. در هر دو سناریو، ذینفعان مختلف می توانند فراز و نشیب و اولویت های متناقضی را تجربه کنند.

¹ Reduction gears

² Power electronics

³ Equipment

معاونت بررسی های اقتصادی

- کسب و کارها می‌توانند رویکرد خود را متناسب با شرایط نااطمینان و میزان ریسک بالقوه، تنظیم کنند که در این خصوص چهار زمینه برای توجه و بررسی توسط کسب و کارها، پیشنهاد می‌گردد:

(۱) ارزیابی نوع و میزان مواجهه کوتاه‌مدت و بلندمدت آن‌ها با روابط بین چین و جهان

(۲) ارزیابی و تعیین وضعیت سرمایه گذاری انجام شده توسط آنها و زنجیره ارزش مرتبط

(۳) ایجاد برتری عملیاتی مورد نیاز برای مدیریت ریسک و نااطمینانی

(۴) اتخاذ مدل ذهنی خوش‌بینانه و واقع‌بینانه ماندگار، بهبود ترانزنامه و بهبود دسترسی قوی به سرمایه و جستجوی فرصت‌هایی برای کسب و تجدید ساختار در میان عدم قطعیت‌های موجود

تجارت

۱۱٪ از تجارت جهانی کالا

اما

۶٪ از تجارت جهانی خدمات

بنگاهها

۱۱۰ شرکت از ۵۰۰

شرکت برتر جهان

اما

کسب کمتر از ۲۰٪ درآمد
کل این شرکتها از خارج

سرمایه

۳ سیستم مالی برتر

اما

مالکیت ۶٪ کمتر از
خارجی

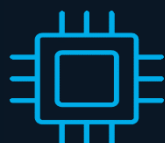

جمعیت

۱۵۰ میلیون سفر خارجی

اما

۰.۲٪ از مهاجران جهان

فناوری

مقام دوم در جهان

از نظر مخارج تحقیق و توسعه

اما

واردات مالکیت معنوی ۶ برابر
بیشتر از صادرات آن است

اطلاعات

۸۰۲ میلیون کاربر اینترنت

اما

۲۰٪ از کل انتقال اطلاعات از
این کشور از سرورهای
آمریکا انجام می پذیرد

محیط زیست

۴۵٪ از سرمایه گذاری های

تجدیدپذیر جهانی

اما

۲۸٪ انتشار جهانی کربن

فرهنگ

دومین گیشه سینما و تاتر

بزرگ جهان

اما

یک سوم صادرات فیلم
و سریال های تلویزیونی
کره جنوبی به این کشور

چین مواجهه خود با جهان را کاهش داده این در حالی است که جهان مواجهه خود با این کشور را افزایش داده است

شاخص مواجهه چین-جهان (تجارت، فناوری و سرمایه)

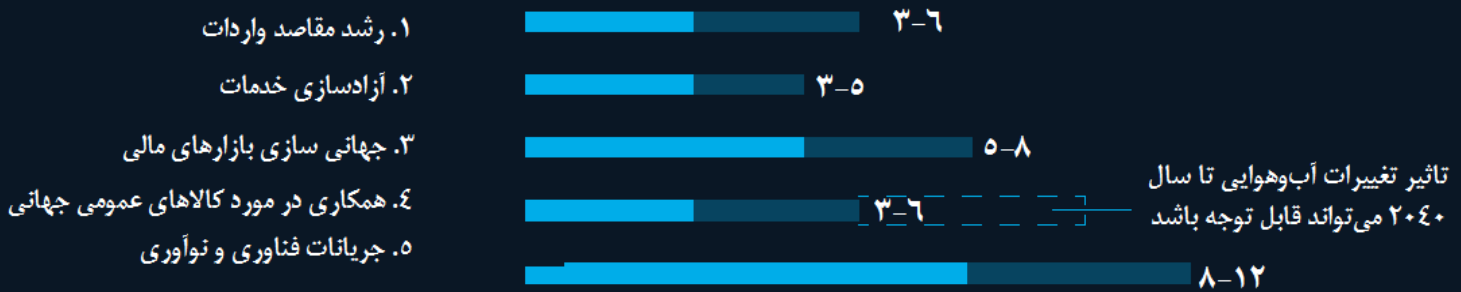

متناسب با میزان تعامل این جهان با چین ، ممکن است ارزش زیادی در معرض تغییر قرار گیرد

تأثیر شبیه‌سازی شده، ۲۰۴۰

ارزش بالقوه در زمان ریسک و خطر
هزار میلیارد دلار، ۲۰۴۰+

فضای تعاملات

برآوردهای صورت گرفته نشان می‌دهد بین ۲۲ هزار میلیارد دلار تا ۳۷ هزار میلیارد دلار از ارزش اقتصادی (معادل با تقریباً ۱۵ تا ۲۶ درصد از تولید ناخالص جهان در سال ۲۰۴۰+) می‌تواند از تعامل کمتر یا بیشتر بین چین و جهان، در معرض تغییر قرار گیرد

* ارزش تخمین زده شده در معرض خطر بر اساس شرایط و مفروضات خاص است و نباید به عنوان پیش بینی در نظر گرفته شود

منبع: موسسه مک‌کنزی